

Afdeling Zorg, Welzijn en Integratie
Onderwerp uitvoeringsplan Regionaal Kompas "Onder Dak"2012

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
harm.brouwer@groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 69 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk OS 11.2822546

Datum **24 NOV 2011** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Elk jaar ontvangt u van ons het jaarplan voor Maatschappelijke Opvang, Verslavingszorg en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg, ondergebracht in het programma Regionaal Kompas "Onder Dak" ter kennisgeving. U ontvangt hierbij onze plannen voor 2012.

1. Inleiding

In december 2008 heeft uw raad het Programma Regionaal Kompas "Onder Dak" vastgesteld. Ons Kompas is in nauw overleg met alle uitvoerende partijen en met de regiogemeenten tot stand gekomen. Er bleek zowel bij uitvoerende partijen als bij onze regiogemeenten een grote mate van overeenstemming over hoofdlijnen en wijze van aanpak. Op kleinere schaal zijn we er ook in geslaagd de visie van de cliënten zelf te horen. Ook zij hebben bijgedragen aan het tot stand komen van het Programma. In het Kompas zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld voor de aanpak tot en met 2013. De decentralisatie uitkering Maatschappelijke Opvang, Verslavingszorg en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg van het Rijk loopt tot eind 2013. Voor de periode na 2013 zullen nieuwe afspraken tussen het Rijk en de centrumgemeenten moeten worden gemaakt.

Per jaar stelt u de financiële kaders voor de uitvoering van het programma vast. Dit is op 9 november in uw begrotingsraad gebeurd. De financiering van het programma bestaat uit een mix van de decentralisatie-uitkering, veiligheidsgelden en eigen gemeentelijke middelen. Voor 2012 zijn de financiële kaders op €14.723.000 gesteld.

2. Resultaten 2011

In 2011 hebben we hard gewerkt aan de realisatie van de doelen. Hier volgt een voorlopig overzicht.

Vroegsignalering, preventie en nazorg

- De kern van vroegsignalering, preventie en nazorg ligt in het functioneren van de OGGZ netwerken. In elk van de OOGO-gebieden is een adequaat functionerend netwerk aanwezig.
- We zijn gestart met de hulp en ondersteuning na huiselijk geweld bij gezinsystemen zonder kinderen binnen de OGGZ te organiseren. Na een geslaagde pilot in Hoogezand, Stadskanaal en Westerkwartier en met adequate ondersteuning van het ASHG hebben we dit regiobreed ingevoerd.
- Als werkondersteuning-instrument is het digitale cliëntvolgsysteem NOIS in gebruik. Ondertussen wordt er verbinding gezocht met cliëntvolgmogelijkheden voor jeugd.
- Corporaties en wij hebben Bureau Woonkans opdracht gegeven de pilot eerste kans beleid (voorkoming van huisuitzetting door na een dwangbevel begeleidingsafspraken te maken) te starten. De eerste resultaten geven aan dat het lukt om een groot deel van de aanzeggingen terug te draaien en met hulpverlening te kunnen blijven wonen.
- Eind 2010 is de kadernota nazorg ex-gedetineerden tot stand gekomen. Er wordt gewerkt aan een aanpak waarbij regio's eigen invullingmogelijkheid hebben en waarbij het veiligheidshuis een nadrukkelijke rol is toebedeeld. Ondertussen zijn er casusoverleggen ex-gedetineerden tot stand gekomen, waarbij alleen al in 2011 enkele honderden ex-gedetineerden zijn besproken. We zien dit casusoverleg vooral als instrument om recidive terug te dringen.

Curatieve aanpak

- In 2010 is het gelukt het aantal dak- en thuislozen, zoals ook onze doelstelling luidt, op maximaal 800 te houden. Ook voor 2011 gaan we er van uit dat dit gaat lukken. Pas tegen de zomer van 2012 kunnen we de exacte resultaten in onze dak- en thuislozenmonitor presenteren.

Tabel 1. Aantal geregistreerde feitelijk en residentieel daklozen en deelnemers aan begeleid wonen in de provincie Groningen, naar leeftijdscategorie, in de periode 2003-2010

Aantal unieke personen	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Feitelijk daklozen								
0-17 jaar	48	58	53	50	62	59	52	50
18 jaar en ouder	611	608	523	576	587	612	636	634
Residentieel daklozen								
0-17 jaar	1	-	-	-	-	-	1	-
18 jaar en ouder	134	151	178	180	154	149	159	156
Totaal daklozen								
0-17 jaar	49	58	53	51	62	59	53	50
18 jaar en ouder	720	707	664	725	710	731	752	751
Deelnemers begeleid wonen								
0-17 jaar	-	-	-	2	7	6	-	6
18 jaar en ouder	87	82	81	99	140	208	193	211

Noot: Van drie personen is geen geboortedatum bekend. Sommige personen maken in een kalenderjaar gebruik van meerdere opvangvoorzieningen, waardoor het totaal aantal feitelijk en residentieel daklozen lager is dan de som van het aantal feitelijk en residentieel daklozen. Daarnaast zien we dat 7% van de feitelijk daklozen jonger is dan 18 jaar. Het betreft vooral jonge gebruikers van crisisopvang Den Eikelaar, die in de meeste gevallen samen met één of met beide ouders een plek zoeken in de crisisopvang.

- In 2010 is de aanpak voor maximaal 10 onhandelbare overlastveroorzakers gestart waarbij voor 4 cliënten tijdelijke dwangopname in Beilen is gerealiseerd en daarna een gecoördineerd begeleidingstraject zal plaatsvinden. Er zijn in 2011 opnieuw een drietal nieuwe cliënten in Beilen opgenomen.
- Op verzoek van uw raad zijn additionele maatregelen genomen om de prostituees op de tippelzone betere zorg te bieden en hen meer te prikkelen tot een uitstapprogramma. Zowel VNN als Ter Wille zijn programma's gestart voor (verslaafde) prostituees om uit de prostitutie te stappen.
- De langdurige opvang van het Ommelandershuis wordt stap voor stap van MO-financiering onder het AWBZ regime gebracht (zogenaamde grensstrook). St. Huis is druk bezig met diverse veranderingen binnen dit huis vanwege de andere, hogere, kwaliteitseisen die door de AWBZ aan huisvesting en begeleiding worden gesteld.
- De pilot Multiprobleemgezinnen krachtwijken heeft in 2011 een doorstart gemaakt. Met een nieuwe naam, "de Ploeg", een nieuwe groep uitvoerders en nieuwe afspraken met de belangrijkste uitvoeringsinstellingen verwachten we de oorspronkelijke doelstellingen te kunnen halen. De einddatum van de pilot is met instemming van het Rijk verschoven naar 1 juli 2012.
- In 2011 zijn we gestart om werk, klussen en activiteiten te koppelen aan daklozen. Het is een uitbouw van mogelijkheden ten opzichte van onze dagbesteding.

Monitoring en rapportage

- De resultaten van de dak- en thuislozen monitor van 2010 zijn in november 2011 gepubliceerd en van beleidsconclusies voorzien. De gegevens laten zien dat het in 2010 geconstateerde buitenproportioneel hoge aantal huisuitzettingen in Groningen sterk is gedaald (17 %, zie tabel 1) en dat het ook gelukt is de hoofddoelstellingen van beleid te blijven realiseren namelijk maximaal 800 cliënten per jaar binnen MO-voorzieningen en ongeveer 80% dat binnen een jaar weer uitstroomt. De achtergrondkenmerken van de doelgroep zien er als volgt uit:

Tabel 2. Achtergrondkenmerken van daklozen en deelnemers aan begeleid wonen in 2010

Kenmerken	Feitelijk daklozen		Residentieel daklozen		Deelnemers Begeleid wonen	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Autochtoon	262	38%	106	68%	115	53%
Niet-westers allochtoon	113	16%	21	13%	28	13%
Westers allochtoon	61	9%	14	9%	13	6%
Onbekend	248	36%	15	10%	61	28%
Man	527	77%	133	85%	182	84%
Vrouw	153	22%	23	15%	35	16%
Onbekend	4	1%	0	0%	0	0%
Jonger dan 18 jaar	50	7%	0	0%	6	3%
18 t/m 22	52	8%	3	2%	52	24%
23 t/m 34	177	26%	28	18%	72	33%
35 t/m 44	193	28%	40	26%	46	21%
45 t/m 54	154	22%	44	28%	28	13%
55 en ouder	51	7%	41	26%	12	5%
Onbekend	7	1%	0	0%	1	0%

Noot: De leeftijd van de persoon is berekend op 31 december 2010. Door afronding kan het totaal afwijken van 100%.

- In 2010 heeft een onderzoek van Bureau onderzoek van de gemeente Groningen gezamenlijk met Radar plaatsgevonden naar de problematiek van zwerfjongeren, feitelijk- of residentieel dakloze jongeren tot en met 22 jaar in de stad. Het bleek om een relatief beperkte groep jongeren (50 tot 60) te gaan en we zijn, vanwege de diversiteit en de slechte bereikbaarheid van de jongeren (deze jongeren proberen zo ver mogelijk weg te blijven van officiële instanties), nog bezig met het voorbereiden van een interventie.

3. Uitvoeringsplan 2012

Met het tot stand komen van het Regionaal Kompas in 2008, in navolging op het programma “uit de goot”, hebben we de koers ingezet om dit programma een echt regionaal (= de gehele provincie Groningen) karakter te geven. De

belangrijkste kenmerken hiervan zijn ten eerste dat gewerkt wordt binnen één gezamenlijk vastgestelde visie, waarbinnen de acht regio's preventie en nazorg middelen ontvangen, waarmee ze een eigen Couleure Locale kunnen invullen en ten tweede dat de gehele jaarlijkse beleidsvoorbereiding in gezamenlijkheid geschied. In 2011 hebben we weer geïnvesteerd in een complete beleidscyclus met de regiogemeenten, resulterend in het *definitieve advies* van het bestuurlijk OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) op 27 oktober j.l. Op 22 november hebben wij als centrumgemeente, en hiermee eindverantwoordelijk voor de resultaten van het gehele programma, het uitvoeringsplan 2012 vastgesteld.

Ter kennisgeving bieden wij u hier het in gezamenlijkheid ontwikkelde uitvoeringsplan 2012 aan. Groningen heeft een traditie van een gedifferentieerd palet aan woonvoorzieningen voor dak- en thuislozen en heeft mede dankzij onze OGGz netwerken door de gehele provincie de zorgvoorzieningen dicht bij de mensen gebracht. Samen met de regiogemeenten leggen we voor 2012 de volgende accenten:

Algemeen:

- We willen de gevolgen van de drie decentralisaties AWBZ, Jeugdzorg en wet Werken naar Vermogen voor de doelgroep Onder Dak betrekken bij de toekomstige vormgeving van het programma na 2013. Een door het bestuurlijk OOGO ingestelde werkgroep dient eind 2012 het einddocument te presenteren. In 2013 kan dan het (politieke) besluitvormingstraject plaats vinden.

Preventie en nazorg:

- Op lokaal en regionaal niveau wordt gestuurd op revitalisering van de eerste lijn zoals (buurt) maatschappelijk werk en sterkere verantwoordelijkheid voor de hulpverleningsorganisaties zoals de GGZ en de Verslavingszorg om te voorkomen dat het OGGZ vangnet steeds verder uitdijt en verantwoordelijkheden van anderen overneemt. Tevens willen we trachten de samenleving meer samenredzaam te maken door de natuurlijke steunsystemen sterker te maken en de benutting van "eigen kracht" te versterken.

Curatie:

- De weg die in 2011 is ingeslagen richting meer dagactiviteit, dagbesteding en werk wordt voortgezet. Naast huisvesting en zorg willen we de doelgroep activeren en zingeving bevorderen. Het begrip wederkerigheid wordt geïntroduceerd en in het individuele hulpplan wordt ook een doe-plan toegevoegd. We willen ook het bedrijfsleven bij deze maatschappelijke opgave betrekken.

Door het wegvallen van een deel van de veiligheidsgelden, een beperkte eigen bezuiniging op dit programma en een correctie naar beneden van de decentralisatieuitkering is ons budget van €14.723.000 iets lager dan in 2011. Deze licht neerwaartse beweging verwachten we ook de komende jaren. Het is onze uitdaging met minder middelen nog slagvaardiger te zijn. Voor 2012 zien we geen concrete knelpunten. Wij willen ook voor de komende jaren de allermakkelijksten in de samenleving de bescherming blijven bieden die ze nodig hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

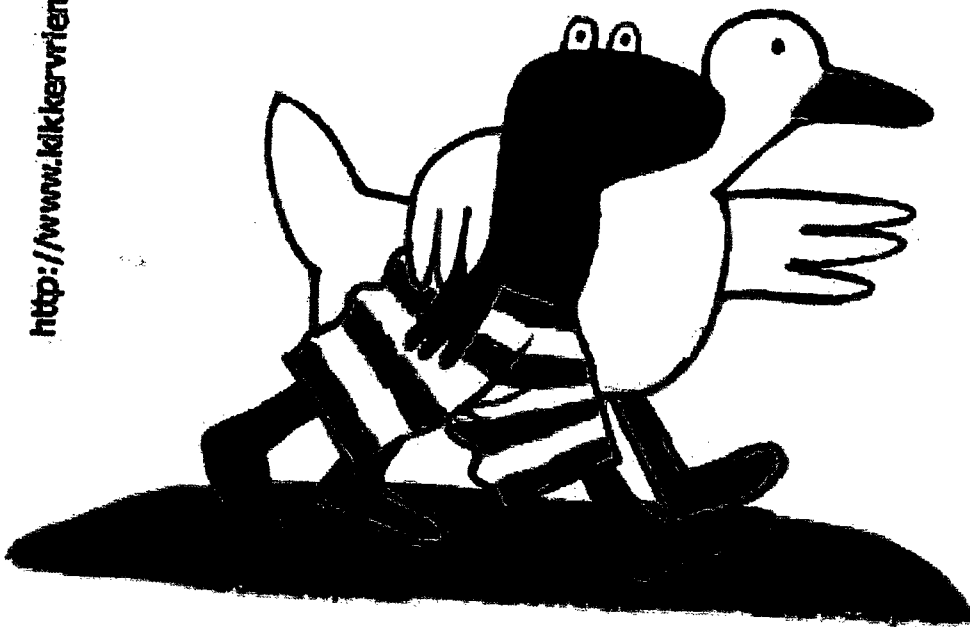
de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage: Uitvoeringsplan Regionaal Kompas "Onder Dak" 2012

Uitvoeringsnota Onder Dak 2012

<http://www.kikkervriendjes.nl>

“Ik ga je iets vertellen”

inhoudsopgave

1	Inleiding:	3
2	Samenvatting beleidsaccenten.....	4
3	Algemene ontwikkelingen:	6
3.1	Landelijke monitor stedelijk kompas 2010	6
3.2	Kosten en baten van maatschappelijke opvang:.....	8
3.3	Landelijke beleidsaanpassingen: de drie decentralisaties	9
3.4	Einde 2013 aflopen huidig programma Onder Dak	9
4	Resultaten Onder Dak 2011	11
4.1	Organisatie en financiering	11
4.2	Vroegsignalering, preventie en nazorg.....	11
4.3	Curatieve aanpak	13
4.4	Monitoring en rapportage.....	14
5	Uitvoeringsplan 2012	16
5.1	Algemeen	16
5.1.1	drie decentralisaties; vier instrumenten , één aanpak.....	16
5.1.2	vier instrumenten: AWBZ, Jeugd(zorg), werken naar vermogen en WMO	16
5.1.3	één visie, één aanpak: ASW- principe (actief, simpel en wederkerig,)	17
5.1.4	Rol uitvoeringsinstellingen	17
5.2	Preventie en nazorg	19
5.2.1	Gezamenlijke visievorming.....	19
5.2.2	Eén regionaal programma	20
5.2.2.1	Gezamenlijke beleidsvoorbereiding.....	20
5.2.2.2	Financieringscyclus	20
5.2.2.3	Gemeenschappelijk kader voor activiteitenplannen.....	21
5.2.3	Inzet uitvoeringsinstellingen in de regio	21
5.2.4	Nazorg ex-gedetineerden.....	22
5.2.5	Registratie en monitoring	22
5.3	Curatieve voorzieningen	23
5.3.1	< 800 personen in MO.....	23
5.3.2	toekomstige accentverschuivingen.....	23
5.3.3	Pilot multiprobleemgezinnen “de Ploeg”	24
5.3.4	Duurzaam verblijf Beilen	24
6	Begroting.....	26

Bijlagen: I. Procedurevoorstel om tot een nieuw programma na 2013 te komen

1 Inleiding:

We staan voor het één na laatste jaar van het programma regionaal kompas "Onder Dak". 2012 wordt een bijzonder jaar. Enerzijds zullen we doorwerken aan het realiseren van de doelen uit het meerjarige programma. Anderzijds willen we ons al voorbereiden op de grote veranderingen die de komende jaren op ons af komen en, hoewel nog lang niet in detail bekend, grote gevolgen voor onze doelgroep en onze regiefunctie zullen hebben. Met de komst van de drie decentralisaties AWBZ, Jeugd en werken naar vermogen krijgen de gemeenten een nog veel grotere verantwoordelijkheid voor het welzijn van de groep burgers die in ons programma Onder Dak betrokken zijn.

Het programma Onder Dak is een onderdeel van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Met de uitbreiding van de AWBZ gelden en delen van Jeugdzorg krijgt de WMO een steeds grotere rol in het leven van burgers in onze provincie.

Mede ingegeven door deze veranderingen streven we naar een steeds scherpere visie op het domein van de WMO. De WMO gaat om een volwaardige deelname van iedere burger aan het maatschappelijke leven. De gemeente dient dit optimaal te ondersteunen.

Wij komen steeds meer tot de conclusie dat de samenleving zelf het beste instrument is om dit te realiseren. De "eigen kracht", die in de samenleving aanwezig is, is enorm en hier en daar nog onvoldoende benut. We willen toe naar sociaal weerbare gemeenschappen waarbinnen samenredzaamheid heerst en waarbinnen burgers gestimuleerd worden hun eigen krachten in te zetten en zichzelf te ontplooien. De overheid wil hierbij veel ruimte geven, ook in diversiteit in oplossingen. Ook willen wij het steuntje in de rug zijn en daar waar nodig de ondersteunende voorzieningen bieden die het individu toch de kansen te biedt. Wij zien voor iedereen hier een actieve rol waarbij wederkerigheid, hoe klein of beperkt dan ook maar mogelijk is, de leidraad wordt

We zien de WMO als drie niveaus.

- ***De nulde lijn** is de eigen kracht van een samenredzame gemeenschap. Via betrokkenheid, wederzijdse afhankelijkheid, eigen belang, leergierigheid, geven en nemen, de aantrekkelijkheid van een levendige en veilige samenleving zorgen mensen en gemeenschappen er voor dat ieder mee kan doen en voldoende redzaam is voor het dagelijkse leven.*
- ***De eerste lijn** is een mengeling van actievelingen, buurtvrijwilligers en brede professionals die signalen uit de buurt opvangen over mensen, gezinnen of buurten met te weinig of verkeerde dynamiek. De brede professionals noemen we sociale teams die breed inzetbaar op elk signaal van belang af gaan. Zij zorgen er voor dat er weer een situatie met perspectief kan ontstaan en verwijzen door naar zwaardere/specialistische hulp indien ze er onvoldoende in slagen op een andere wijze een acceptabele oplossing te bereiken.*
- ***De tweede lijn** is die van specialistische hulp of steviger interventies waarbij dwang en drang kan worden ingezet om een acceptabele situatie te bereiken. Denk bij het eerste aan hulpverlening van jeugdzorg, GGZ of verslavingszorg en voor het tweede aan interventieteams en gezinscoaches.*

Ook voor de doelgroep van Maatschappelijke Opvang en OGGZ gaan we uit van het gebruik van alle drie de instrumentaria.

2 Samenvatting beleidsaccenten

Algemeen:

- We willen de gevolgen van de drie decentralisaties voor de doelgroep Onder Dak betrekken bij de toekomstige vormgeving van het programma.
- We benoemen hiervoor een ambtelijke werkgroep. Deze werkgroep krijgt beschikking over een werkbudget om zo nodig deskundigheid in te huren.
- Het bestuurlijk OOGO dient in deze als een dagelijks bestuurlijk gremium. Het bestuurlijk OOGO presenteert de tussenproducten aan een bestuurlijk platform van de VGG voor algemene bespreking en meningsvorming. Besluitvorming vindt plaats in elke gemeente afzonderlijk.
- De werkgroep dient eind 2012 het einddocument te presenteren. In 2013 kan dan het (politieke) besluitvormingstraject plaats vinden.
- Het budget voor het totale uitvoeringsplan 2012 is €13,1 miljoen, aangevuld met de gemeentelijke bijdragen.
- Ook voor 2012 is uit het totale budget een bedrag van €2.130.000, beschikbaar voor de OOGO regio's, verdeeld volgens de bekende CEBEON verdeling.

Preventie en nazorg:

- Er wordt gewerkt met jaarlijkse activiteitenplannen vooraf en jaarrapportages achteraf door de regio's. In 2012 willen we in elk activiteitenplan aandacht voor dagbesteding/werk.
- De inhoudelijke kaders vormen het Regionaal Kompas waarbij over onduidelijkheden en grensgevallen in het bestuurlijk OOGO overeenstemming moet worden gevonden.
- Voor de instellingen ex-AWBZ is voor 2012 nog €498.750 beschikbaar vanuit de centrumgemeente.
- Op regionaal niveau kunnen afspraken gemaakt worden met GGD, VNN en Lentis over hun inzet in de OGGZ netwerken. De beschikking wordt centraal door de centrumgemeente afgegeven.
- Op lokaal en regionaal niveau wordt gestuurd op sterke verantwoordelijkheid voor de hulpverleningsorganisaties en het kleiner maken van het vangnet (minder heraanmeldingen in de OGGZ). Tevens wordt er door de uitvoeringsinstellingen gestuurd op het sterker maken van de natuurlijke steunsystemen en bevordering van "eigen kracht".
- Het cliënt informatie systeem is integraal ingevoerd, managementinformatie is beschikbaar.
- Aan het eind van 2012 ligt er een uitvoeringsplan nazorg ex-gedetineerden waarbinnen ook de verbanden met de OGGZ- netwerken zichtbaar zijn.

Curatie:

- Het budget voor curatieve voorzieningen blijft in 2012 gelijk aan 2011.
- Er wordt een opdracht verstrekt om in 2012 de mogelijkheden te onderzoeken voor "minder, kleiner en regionaler".
- De weg die in 2011 is ingezet op meer dagactiviteit, dagbesteding en werk wordt voortgezet. Het begrip wederkerigheid wordt geïntroduceerd en in het individuele

hulpplan wordt ook een doe-plan geïntroduceerd. Het bedrijfsleven wordt benaderd voor het verkennen van haar mogelijkheden op dit terrein.

- De overheveling van WMO-financiering naar AWBZ-financiering met betrekking tot het Ommelanderhuis is afgerond.
- De pilot Multiprobleemgezinnen krachtwijken is succesvol afgerond met voorstellen voor het vervolg. Op Groninger schaal worden resultaten en bevindingen van diverse aanpakken MPG met elkaar besproken.

3 Algemene ontwikkelingen:

3.1 Landelijke monitor stedelijk kompas 2010

In 2011 heeft het Trimbos instituut de monitor stedelijk kompas 2010 gepubliceerd. Dit is een tussenevaluatie van de 39 stedelijke en regionale kompassen van 39 centrumgemeenten in Nederland op het terrein van bestrijding en voorkoming van dakloosheid. Naast deze 39 centrumgemeenten hebben de vier grote steden in Nederland aparte afspraken met het Rijk op dit terrein. De inhoud en doelstellingen van het beleid zijn overigens hetzelfde.

De evaluatie bestaat uit materiaal dat door de centrumgemeenten zelf is aangeleverd. De kwantitatieve gegevens over omvang van de doelgroep en realisatie van beleidsdoelen is doorgaans gegenereerd uit regionale monitoren. Voor de meeste centrumgemeenten is dit de tweede aanlevering van beleidsinformatie.

Voor de meeste centrumgemeenten heeft het opstellen van een stedelijk kompas een impuls gegeven aan het beleidsveld en ook aan het systematisch verzamelen van beleidsinformatie over dit veld. Ketensamenwerking en het ontwikkelen van een persoonsgerichte aanpak is de gemeenschappelijke lijn in de ontwikkeling. Op veel plaatsen is men bezig hiertoe een cliëntvolgsysteem te realiseren. Veel gemeenten geven aan knelpunten in financiële armslag te ervaren wat uitbreiding van voorzieningen en ketenaanpak en regionale samenwerking lastiger maakt.

De top vijf van meetbare doelen voor de 39 centrumgemeenten zijn:

- Het verminderen van het aantal huissuitzettingen
- Daklozen voorzien van een individueel zorgtraject.
- Het voorkomen van dakloosheid na detentie
- Het voorkomen van dakloosheid door uitsluiting uit zorginstellingen
- Het verminderen van overlast.

Op landelijk niveau zijn slechts over de eerste twee doelen kwantitatieve gegevens beschikbaar. De meeste gemeenten zijn nog bezig hun beleidsinformatie verder op orde te krijgen.

De centrumgemeente Groningen heeft al vanaf 2003 een jaarlijkse dak- en thuislozenmonitor. Hiermee hebben we al langere tijd beleidsinformatie voor handen. Groningen kent al langere tijd gerichte investeringen en gericht beleid op dit terrein. De CEBEON herverdeling van middelen heeft er voor Groningen toe geleid dat zij als vrijwel enige uitbreiding van middelen kreeg toegezegd. Het hierboven genoemde knelpunt in financiële middelen was voor Groningen dan tot dusver ook nog niet aan de orde. Hier willen we apart voor Groningen de vijf meetbare doelen evalueren.

- *Het verminderen van het aantal huissuitzettingen*

Hoewel het aantal huissuitzettingen licht fluctueert in de loop der jaren is de afname van het aantal van 305 in 2003 tot 209 in 2010 substantieel te noemen.

Tabel 1. Aantal personen dat uit huis is gezet in de stad Groningen en de provincie Groningen, in de periode 2002-2010

Corporatie	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Groningen	173	172	151	155	185	134	146	148	122
Provincie Groningen:									
Acantus	82	77	61	50	44	40	64	50	52
Lefier*	16	22	40	61	46	38	45	30	14
Marenland	6	5	6	6	4	4	7	4	1
Wierden en Borgen	8	7	16	11	12	13	8	6	6
Wold en Waard	16	11	10	14	13	13	9	13	13
Woonborg	4	4	1	0	4	1	2	2	1
Totaal	305	298	285	297	308	243	281	253	209

* Lefier is op 1 januari 2009 ontstaan door fusie van de corporaties In, Volksbelang en Wooncom. Over de periode 2002-2008 vermelden we bij Lefier het aantal personen dat door Volksbelang en Wooncom is uitgezet; gegevens over huissuitzettingen van Wooncom zijn bij ons bekend vanaf 2003.

Ook in steden als Amsterdam of Utrecht is de laatste jaren sprake van een daling. Proportioneel is het percentage huissuitzettingen te vergelijken met Amsterdam (0,35 % van aantal corporatiewoningen).

Tabel 2. Percentage ontruimde woningen in verhouding tot totaal aantal corporatiewoningen, naar woningcorporatie(s) in de periode 2006-2010

Plaats	2006	2007	2008	2009	2010
Stad Groningen	0,53%	0,38%	0,42%	0,43%	0,35%
Provincie Groningen:					
Acantus	0,31%	0,29%	0,48%	0,38%	0,40%
Lefier *	0,56%	0,47%	0,57%	0,38%	0,18%
Marenland	0,18%	0,18%	0,32%	0,18%	0,05%
Wierden en Borgen	0,24%	0,26%	0,16%	0,12%	0,12%
Wold en Waard	0,28%	0,28%	0,19%	0,28%	0,29%
Woonborg	0,40%	0,10%	0,20%	0,20%	0,10%
Totaal Groningen	0,44%	0,35%	0,41%	0,37%	0,31%
Friesland	0,36%	0,37%	0,37%	0,30%	0,28%
Regio Assen	0,22%	0,32%	0,30%	0,27%	0,24%
Regio Emmen	0,29%	0,19%	0,32%	0,31%	0,31%
Amsterdam	0,42%	0,42%	0,43%	0,38%	0,35%
Rotterdam	0,65%	0,60%	0,40%	0,38%	0,46%
Den Haag	0,57%	0,57%	0,67%	0,64%	0,56%
Utrecht	0,37%	0,30%	0,24%	0,15%	nb

* Lefier is op 1 januari 2009 ontstaan door fusie van de corporaties In, Volksbelang en Wooncom. Over de periode 2006-2008 vermelden we bij Lefier het aandeel huissuitzettingen bij Volksbelang en Wooncom.

Nb = Nog niet bekend.

Uit onze monitor blijkt overigens al jaren dat slechts een klein gedeelte van de personen die uit huis zijn gezet in een voorziening van maatschappelijke opvang terecht komen. Minder dan 10% maakt binnen een jaar eens of vaker gebruik van nachtopvang.

- *Daklozen voorzien van een individueel zorgtraject.*

In 2010 zijn we gestart met het elektronisch cliëntvolgsysteem binnen de OGGZ voor de gehele regio. Dit systeem is gebouwd voor het invoeren en volgen van één cliënt en één zorgtraject. Hoewel bijna overal naar tevredenheid met dit systeem wordt gewerkt begint nu pas managementinformatie beschikbaar te komen. In 2012 zullen we een totaalbeeld van OGGZ cliëntèle kunnen geven.

Ondertussen loopt vanaf 2011 een ketenexperiment voor alle complexe klanten in curatieve voorzieningen in de stad. Meer dan 100 daklozen hebben op deze wijze al een individueel traject ontvangen. Eind 2012 hopen we vrijwel de gehele doelgroep in beeld te hebben.

- *Het voorkomen van dakloosheid na detentie*

In 2007 is Groningen gestart met een coördinatiepunt nazorg ex-gedetineerden. Sinds 2010 is in het kader van een landelijke impuls gestart met een regionale samenwerking op dit terrein. Eind 2012 zal er een afgestemde aanpak voor de gehele regio zijn.

We hebben afspraken met Stichting Huis om te voorkomen dat ex-gedetineerden op straat belanden. Ongeveer 14% van het totale aantal ex-gedetineerden (858) in 2010 maakte gebruik van een vorm van nachtopvang kort na vrijlating. We willen huisvesting nog beter regelen door te voorkomen dat gedetineerden hun huisvesting kwijt raken in de detentieperiode en door het maken van aanvullende afspraken met Stichting Huis over wonen met ambulante begeleiding.

Daarnaast maakt een bepaalde groep gebruik van de mogelijkheid van Exodus om weer volwaardig in de maatschappij te kunnen participeren (159 individuen vanaf 2003)

- *Het voorkomen van dakloosheid door uitsluiting uit zorginstellingen*

Onze monitor beschikt niet over gegevens over dit onderwerp. Dit gaat vooral over cliënten van de geestelijke – en de verslavingszorg. Beide organisaties, Lentis en VNN, werken intensief samen binnen ons programma onder dak. Eventuele vroegtijdig onderbrekers van behandelingen komen doorgaans weer in de OGGZ terecht. Wij hebben de indruk dat vanwege deze aanpak weinig cliënten tussen wal en schip van de zorginstellingen geraken.

- *Het verminderen van overlast*

Wij hebben geen gegevens van overlast van de doelgroep in de provincie. De stad, waar de meeste cliënten terecht komen, heeft in het begin van deze eeuw een aantal voorzieningen gerealiseerd zoals dagbesteding, het twaalfde huis, en dagopvang de gebruikersruimte, de intensieve aanpak veelplegers en het starten van meldpunten zorg en overlast. Deze voorzieningen hebben er sterk toe bijgedragen dat de overlast in de stad van deze groep vergaand is afgenomen.

3.2 Kosten en baten van maatschappelijke opvang:

Wij zijn van mening dat het lastig is een kosten-baten evaluatie te maken van maatschappelijke opvang. Wel zijn we er van overtuigd dat ons jarenlang beleid op dit beleidsterrein voor een vergaande vermindering van overlast in binnenstad en wijken heeft gezorgd en ook in de regio tot een vermindering van notoire zorgmijders, vereenzaamden en overlastveroorzakers heeft geleid. Daarnaast kunnen we aantonen dat de algehele gezondheids situatie van de doelgroep drastisch is verbeterd onder meer te relateren aan een sterk stijgende levensverwachting. Landelijk wordt getracht een kostenbaten analyse te maken die een bijdrage aan politieke afweging kan leveren.

In opdracht van het Ministerie van VWS heeft Cebeon in samenwerking met Regioplan een kostenbaten analyse gemaakt van de effecten van MO in de vier grote steden. Men zoekt hier naar effecten op brede domeinen en de besparingen die met MO interventies op deze terreinen kunnen worden behaald. Er werd een uitsplitsing gemaakt voor potentiële daklozen (preventie), feitelijk daklozen (opvangvoorzieningen) en residentieel daklozen (complexere problematiek met 24 u. opvang). Voor de eerste groep geldt dat elke geïnvesteerde euro 2,2 euro aan besparingen oplevert, voor de tweede groep 2 euro en voor de derde groep 3,5 euro. Volgens dit model is de aanpak voor elk van de drie groepen lonend. Hoewel zowel effecten

als vermeden kosten lastig exact en neutraal zijn te bepalen geeft deze studie toch voldoende aanleiding om te zeggen dat de aanpak daklozen in de grote steden loont.

De staatsecretaris wil dan ook door met de programma's stedelijk kompas en wil in de tweede fase tot en met 2013 de aandacht enigszins verschuiven naar preventie; voorkomen dat mensen (weer) dakloos raken en zoveel mogelijk participeren in de samenleving. Deze accentverschuiving naar preventie past prima bij het Groningse beleid. In feite leggen wij vanaf 2009 al stap voor stap het accent meer op preventie en terugvalpreventie.

3.3 Landelijke beleidsaanpassingen: de drie decentralisaties

De decentralisatie uitkering Maatschappelijke Opvang zal tot eind 2013 niet worden aangetast. De veiligheidsgelden van het Rijk waarmee dit programma deels wordt gefinancierd zijn ondertussen gestopt. Ook zien we dat gemeenten geneigd zijn hun eigen bijdragen aan dit maatschappelijke beleidsveld in te perken. De grootste veranderingen zijn echter te verwachten van de drie decentralisaties: AWBZ, Jeugd(zorg) en Werken naar vermogen. Deze drie decentralisaties gaan de gemeenten en de centrumgemeente meer ruimte bieden gecoördineerd en geïntegreerd beleid op deze doelgroepen te gaan voeren. Daar staat echter tegenover dat deze gecoördineerde aanpak ook met veel efficiëntie- en effectiviteitsvoordeel gepaard zal moeten gaan. Elk van deze drie terreinen hebben al jaren de neiging tot onstuitbare groei. Deze groeiomvang worden vergaand bij de decentralisaties beperkt. Indien de gemeenten er met een nieuwe aanpak niet in slagen deze groei te beteugelen zullen zij binnen de kortste keren in zware financiële problemen geraken.

Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau heeft ongeveer 15% van de bevolking te maken met minimaal enkelvoudige problematiek waarbij hulp/ondersteuning gewenst kan zijn. Ongeveer een kwart tot eenderde van deze groep kent meervoudige problematiek. Dit is de groep die in ongunstige omstandigheden en pech in de Maatschappelijke Opvang kan belanden en dus de potentiële doelgroep van het programma Onder Dak. Het gaat dan provinciaal over 20.000 mensen. Van deze groep hebben we momenteel ongeveer 3000 personen in preventie (onder meer OGGZ) en nazorg in beeld en ongeveer 800 in directe MO – voorzieningen. Het is moeilijk nu al inschattingen te maken over welk deel van het huidige budget bij onze doelgroep zal neerslaan. Zeker vanwege het hoge aantal psychiatrische cliënten in de AWBZ mogen we aannemen dat zeker een groot deel van de AWBZ gekoppeld is aan onze doelgroep. Het kan mogelijk om 10 miljoen euro gaan voor alle 23 gemeenten opgeteld. Er is veel voor te zeggen 1 geïntegreerde aanpak aan deze mensen te bieden waarbij alle geldstromen bij elkaar zijn gebracht (één persoon (of gezin), één plan, één regisseur, één geïntegreerd budget. Dit kan het beste worden gerealiseerd indien hiervoor gezamenlijk een aanpak wordt ontwikkeld met uitgangspunten en kaders op Groningse schaal en invullingmogelijkheden met subregionale (OOGO) couleur locale.

3.4 Einde 2013 aflopen huidig programma Onder Dak

Het Regionaal Kompas Onder Dak inclusief financiering loopt tot en met 2013. Het kabinet heeft nog niets losgelaten over de plannen en over de financiering daarna. Het ligt echter voor de hand dat de problematiek nog zal bestaan en dat er een voortzetting nodig zal zijn. Zelfs als het Rijk onverhoopt zou besluiten geen vervolg aan de centrumgemeente financiering te geven zijn wij van mening dat er een provinciaal kader moet blijven voor deze doelgroep waarbinnen afspraken gemaakt zijn op welk niveau welke voorzieningen nodig zijn.

Wij willen in 2012 starten met het maken van een nieuw programma voor de periode 2014 - 2018. Het nieuwe programma zal rekening moeten houden met de mogelijkheden en verplichtingen van de drie decentralisaties en deze bijvoorkeur organisch moeten insluiten. We willen hiertoe een provinciale werkgroep installeren. Als onderdeel van de opdracht van de werkgroep willen we onderzoeken wat de gevolgen van de decentralisaties en overheidsbezuinigingen zijn op de aard en omvang van de doelgroep. Wij hebben de indruk dat de cumulatie van maatregelen afwenteling van risico's op de schouders van de gemeentelijke overheid zal leggen met alle gevolgen voor de doelgroep en OGGZ netwerken. We zullen hiervoor naast ambtelijke deskundigheid uit de regio ook diverse gemeentelijke specialisten en externe deskundigheid (onder meer van instellingen) nodig hebben. Zo nodig zullen wij deze deskundigheden inhuren en zullen daarom hier ook budget voor reserveren. Wij willen naast het bestuurlijk OOGO ook de VGG als bestuurlijk platform gebruiken. Bij deze fundamentele veranderingen willen we de mogelijkheid benutten met alle bestuurders ter zake uit de regio tot afgewogen meningsvorming te komen. Vanwege het fundamentele karakter van het programma (het betreft sturing van zowel regionale – als wel lokale middelen) zal besluitvorming in elke gemeente afzonderlijk moeten plaats vinden. In 2013 kunnen we dan het nieuwe programma vaststellen.

4 Resultaten Onder Dak 2011

In 2011 hebben we hard gewerkt aan de realisatie van de doelen. Hier volgt een voorlopig overzicht.

4.1 Organisatie en financiering

- €1,9 miljoen is verdeeld over de acht OOGO regio's. Dit was een half miljoen meer dan in 2010. Bijna alle regio's hadden volgens afspraak hun activiteitenplan ter toetsing vóór 1 januari 2011 aan ons voorgelegd. Alle activiteitenplannen pasten binnen de kaders zoals we die gezamenlijk hadden opgesteld. Vrijwel alle beschikkingen lagen op 1 februari op de deurmat van de regio's. De rapportages 2010 waren op 1 na op 1 mei binnen zodat we deze hebben kunnen gebruiken bij het opstellen van dit uitvoeringsplan 2012.

4.2 Vroegsignalering, preventie en nazorg

- De kern van vroegsignalering, preventie en nazorg ligt in het functioneren van de OGGZ netwerken. In elk van de OOGO-gebieden is een adequaat functionerend netwerk aanwezig.
- Alle regio's hebben volgens afspraak een activiteitenplan voor preventie en nazorg ingeleverd. Alle plannen vielen binnen de afgesproken kaders. Aan de couleur locale is goed uiting gegeven zoals blijkt uit het hieronder weergegeven overzicht.

Activiteitenplannen 2011

OOGO gebied	Aanlever datum	inhoud	afhandeling
1. Oldambt/ Bellingwedde	24-03- 2011	- aanvraag €181.420. - opstarten meldpunt zorg - financieren gezinscoach - stroomlijning zorgnetwerken dmv kernteam en samenhang met CJG	- beschikking 13 april
2. Groningen /Ten Boer	dec. 2010	- aanvraag €804.640,- - doorontwikkelen wijkgerichte aanpak OGGZ - koppeling met CJG en huiselijk geweld	- besluit college dec. 2010
3. Westerkwar- tier	19 dec. 2010	- aanvraag €92.700 - woonkansbeleid - ondersteuning multiprobleemgezinnen - subsidie Leger des Heils (ex-AWBZ)	-beschikking 1 februari 2011
4. Bedum, Marne , Winsum	24 dec. 2010	- aanvraag €62.792 - werkzaamheden tijdelijk huisverbod - preventie huisontruiming	- beschikking 1 februari 2010
5.DEAL	13 dec., 2010	- aanvraag €179.352 - extra inzet maatschappelijk werk - aanpak rommelerven - Eigen Kracht Conferenties	- beschikking 1 februari

		- voorziening Appingedam	
6. Veendam. Menterwolde en Pekela's	20 dec. 2010	- aanvraag €179.352 - doorontwikkelen uitvoering in kernteam/netwerken en regionale/lokale infrastructuur - ambulante begeleiding, Eigen Kracht Conferenties.	- beschikking 13 april
7. Hoogezand/ Slochteren	14 febr. 2011	- aanvraag €172.000 - invoering Eigen Kracht - combinatie OGGZ-Jeugd	- beschikking 28 maart
8. Haren	3 dec. 2010	- aanvraag € 25.568 - extra gelden AMW - calamiteitenpot	- beschikking 1 febr.
9. Stadskanaal/ Vlagtwedde	23 dec. 2010	- aanvraag €180.000 - begeleid wonen jongeren - ex-gedetineerden - meest kwetsbaren (ex-AWBZ)	- beschikking 1 febr.

- We zijn vanaf februari 2011 een veranderingstraject in de OGGZ begonnen waarbij we explicieter willen bewerkstelligen dat de samenleving in de benen komt (optimaal gebruik sociale steunsystemen) en waarbij coördinatie- en vangnetconstructies worden teruggedrongen. Dit laatste gebeurt door de uitvoeringsinstellingen weer volop in hun verantwoordelijkheid te zetten.
- We zijn gestart met de hulp en ondersteuning na huiselijk geweld bij gezinsystemen zonder kinderen binnen de OGGZ te organiseren. Na een geslaagde pilot in Hoogezand, Stadskanaal en Westerkwartier en met adequate ondersteuning van het ASHG hebben we dit regiobreed ingevoerd.
- Als werkondersteuning-instrument is het digitale cliëntvolgsysteem NOIS in gebruik.. Ondertussen wordt er verbinding gezocht met cliëntvolgmogelijkheden voor jeugd en wordt er gewerkt aan verbetering van managementinformatie. Voor dit laatste zijn extra modules toegevoegd.
- Corporaties in Groningen en gemeente hebben Bureau Woonkans opdracht gegeven de pilot eerste kans beleid (voorkoming van huisuitzetting door na dwangbevel begeleidingsafspraken te maken) te starten. De eerste resultaten geven aan dat het lukt om een groot deel van de aanzeggingen terug te draaien en met hulpverlening te kunnen blijven wonen. Ook in diverse andere regio's zijn activiteiten ter voorkoming van huisuitzetting (BMW en Westerkwartier). Anderen kiezen een iets andere invalshoek door zich bijvoorbeeld te concentreren op het voorkomen en bestrijden van woonoverlast en het aanpakken van rommelerven (Stadskanaal/ Vlagtwedde en DEAL)
- Eind 2010 is de kadernota nazorg ex-gedetineerden tot stand gekomen. Dit is een ontwikkelnota die beoogt om de nazorg in de gehele provincie binnen twee jaar op het peil te krijgen zoals de VNG dit met het Ministerie heeft afgesproken. Er wordt gewerkt aan een aanpak waarbij regio's eigen invullingmogelijkheid hebben en waarbij het veiligheidshuis een nadrukkelijke rol krijgt toebedeeld. Binnen twee jaar moet het gezamenlijke kader staan. Ondertussen zijn ook casusoverleggen ex-gedetineerden tot stand gekomen, waarbij alleen al in 2011 enkele honderden ex-gedetineerden zijn besproken, en heeft het Veiligheidshuis een centrale plek in de organisatie gekregen. Dit beoogt vooral het instrument te worden om recidive terug te dringen.
- Met de instellingen die dienstverlening verrichtten op basis van de oude ondersteunende begeleidingpsychosociaal maatregel (ex-AWBZ geld) is begonnen de financiering af te

bouwen en over te dragen aan de regio's. Ondertussen trachten de betreffende organisaties hun diensten aan te bieden aan de regio's. Dit gebeurt bijvoorbeeld op het terrein van dienstverlening voorkoming huisuitzetting. De gemeenten geven aan het moeilijk te vinden zicht te krijgen op de gevolgen van de afbouw van dienstverlening door de instellingen doordat er beperkt zicht is op de activiteiten van deze instellingen.

4.3 Curatieve aanpak

- In 2010 is het gelukt het aantal dak- en thuislozen, zoals ook onze doelstelling luidt, op maximaal 800 te houden. Ook voor 2011 gaan we er van uit dat dit gaat lukken. Pas tegen de zomer van 2012 kunnen we de exacte resultaten in onze dak- en thuislozenmonitor lezen.

Tabel 3. Aantal geregistreerde feitelijk en residentieel daklozen en deelnemers aan begeleid wonen in de provincie Groningen, naar leeftijdscategorie, in de periode 2003-2010

Aantal unieke personen	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Feitelijk daklozen								
0-17 jaar	48	58	53	50	62	59	52	50
18 jaar en ouder	611	608	523	576	587	612	636	634
Residentieel daklozen								
0-17 jaar	1	-	-	-	-	-	1	-
18 jaar en ouder	134	151	178	180	154	149	159	156
Totaal daklozen								
0-17 jaar	49	58	53	51	62	59	53	50
18 jaar en ouder	720	707	664	725	710	731	752	751
Deelnemers begeleid wonen								
0-17 jaar	-	-	-	2	7	6	-	6
18 jaar en ouder	87	82	81	99	140	208	193	211

Noot: Van drie personen is geen geboortedatum bekend. Sommige personen maken in een kalenderjaar gebruik van meerdere opvangvoorzieningen, waardoor het totaal aantal feitelijk en residentieel daklozen lager is dan de som van het aantal feitelijk en residentieel daklozen.

Daarnaast zien we dat 7% van de feitelijk daklozen jonger is dan 18 jaar. Het betreft vooral jonge gebruikers van crisisopvang Den Eikelaar, die in de meeste gevallen samen met één of met beide ouders een plek zoeken in de crisisopvang.

- Direct betrokken organisaties bij daklozen met complexe problematiek maken sluitende ketenafspraken over een individuerichte aanpak waarbij voor een ieder binnen drie maanden na binnenkomst een individueel traject is afgesproken. Dit traject wordt gezamenlijk gevolgd in het nieuwe klantvolgsysteem, NOIS. In 2010 zijn we gestart met de doelgroep van het Ommelandershuis/Eemshuis. In 2011 is deze ketenaanpak stapsgewijs ook voor complexe klanten buiten het Ommelandershuis/Eemshuis geïntroduceerd.
- In 2010 is de aanpak van onhandelbare overlastveroorzakers gestart waarbij voor 4 cliënten tijdelijke dwangopname in Beilen wordt gerealiseerd en daarna een gecoördineerd begeleidingstraject in een ambulante dwangsituatie zal plaatsvinden. Er zijn in 2011 opnieuw een drietal nieuwe cliënten in Beilen opgenomen en 1 cliënt heeft een onsuccesvolle terugplaatsing gehad.
- Op verzoek van de gemeenteraad zijn additionele maatregelen genomen om de prostituees op de tippelzone betere zorg te bieden en hen meer te prikkelen tot een uitstapprogramma. Zowel VNN als Ter Wille hebben, mede met hiervoor bedoelde extra middelen van het ministerie van justitie, programma's gestart voor (verslaafde) prostituees om uit de prostitutie te stappen. Met het project Perspectief heeft Ter Wille in het stadscentrum een

aanbod gecreëerd voornamelijk voor uittreding van raamprostituees en VNN concentreert zich meer op de tippelprostitutie in de Bornholmstraat.

- De langdurige opvang van het Ommelandershuis wordt stap voor stap onder het AWBZ regime gebracht (zgn. grensstrook). St. Huis is druk bezig met diverse veranderingen binnen dit huis vanwege de andere, hogere, kwaliteitseisen die door de AWBZ aan huisvesting en begeleiding worden gesteld.
- De pilot Multiprobleemgezinnen krachtwijken heeft in 2011 een doorstart gemaakt. Met een nieuwe naam, “de Ploeg”, een nieuwe groep uitvoerders en nieuwe afspraken met de belangrijkste uitvoeringsinstellingen verwacht het project alle oorspronkelijke doelstellingen te kunnen halen. De einddatum van de pilot is met instemming van het Rijk verschoven naar 1 juli 2012.
- In 2011 zijn we gestart om werk, klussen en activiteiten te koppelen aan daklozen. Het is een uitbouw van mogelijkheden ten opzichte van onze dagbesteding

4.4 Monitoring en rapportage

- De resultaten van de dak- en thuislozen monitor van 2010 worden in november 2011 gepubliceerd en van beleidsconclusies voorzien. De voorlopige gegevens laten zien dat het in 2010 geconstateerde buitenproportioneel hoge aantal huisuitzettingen in Groningen sterk is gedaald (17 %, zie tabel 1)) en dat het ook gelukt is de hoofddoelstellingen van beleid te blijven realiseren nl. maximaal 800 cliënten per jaar binnen MO-voorzieningen (zie tabel..) en ongeveer 80% dat binnen een jaar weer uitstroomt. De achtergrondkenmerken van de doelgroep zien er als volgt uit:

Tabel 4. Achtergrondkenmerken van daklozen en deelnemers aan begeleid wonen in 2010

Kenmerken	Feitelijk daklozen		Residentieel daklozen		Deelnemers Begeleid wonen	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Autochtoon	262	38%	106	68%	115	53%
Niet-westers allochtoon	113	16%	21	13%	28	13%
Westers allochtoon	61	9%	14	9%	13	6%
Onbekend	248	36%	15	10%	61	28%
Man	527	77%	133	85%	182	84%
Vrouw	153	22%	23	15%	35	16%
Onbekend	4	1%	0	0%	0	0%
Jonger dan 18 jaar	50	7%	0	0%	6	3%
18 t/m 22	52	8%	3	2%	52	24%
23 t/m 34	177	26%	28	18%	72	33%
35 t/m 44	193	28%	40	26%	46	21%
45 t/m 54	154	22%	44	28%	28	13%
55 en ouder	51	7%	41	26%	12	5%
Onbekend	7	1%	0	0%	1	0%

Noot: De leeftijd van de persoon is berekend op 31 december 2010. Door afronding kan het totaal afwijken van 100%.

- Er is een cliëntvolgsysteem, NOIS, voor OGGz en Maatschappelijke Opvang (MO) ontwikkeld en ingevoerd. Men werkt nu meer dan een jaar met NOIS in de OGGZ en ervaart een positieve impuls op de aanpak en de samenwerking. Voor MO is eerst een ketensamenwerking ontwikkeld en de cliënten worden vervolgens in NOIS geplaatst.. Er zijn zo al enkele honderden cliënten in NOIS ondergebracht.
- In 2010 heeft een onderzoek van Bureau onderzoek van de gemeente Groningen gezamenlijk met Radar uitgevoerd naar de problematiek van zwerfjongeren, feitelijk- of residentieel dakloze jongeren tot en met 22 jaar in de stad. Het bleek om een relatief beperkte groep jongeren (50 a 60) te gaan en het is vanwege de diversiteit en de slechte

bereikbaarheid van de jongeren (deze jongeren proberen zo ver mogelijk weg te blijven van officiële instanties) moeilijk een eenduidig aanbod te formuleren

5 Uitvoeringsplan 2012

5.1 Algemeen

5.1.1 Drie decentralisaties; vier instrumenten, één aanpak

Wij willen in 2012 al voorsorteren voor de veranderingen die er in de komende jaren op ons af komen. Ook voor de doelgroep van Onder Dak zijn de drie decentralisaties zeer belangrijk. Met deze drie decentralisaties heeft de gemeente straks middelen uit vier bronnen om de problematiek van de burgers met meervoudige problematiek aan te pakken, Het gaat hier om de WMO, de AWBZ, de Jeugd(zorg) en werken naar vermogen. Een groot deel van de doelgroep van Onder Dak heeft te maken met meerdere van deze instrumenten. Nu worden deze instrumenten meestal los van elkaar vanuit verschillende kokers toegepast. Wij zien het als uitdaging om van deze veranderingen gebruik te maken om vanuit 1 regie op deze problematiek te kunnen handelen. We willen integraal, vanuit alle relevante leefgebieden, de benodigde actie organiseren. In dit uitvoeringsplan willen we de contouren van één aanpak alvast ontvouwen.

5.1.2 Vier instrumenten: AWBZ, Jeugd(zorg), werken naar vermogen en WMO

De AWBZ is een instrument voor de financiering van langdurige en onverzekerbare zorg. De wet redeneert vanuit beperkingen, die objectief worden gediagnosticeerd, en die recht geeft op eigen middelen (PGB) of zorg in natura om deze beperkingen te compenseren. De AWBZ is gebaseerd op een medisch model.

De jeugdhulpverlening is een palet aan instrumentarium om kinderen gezond en veilig en met optimale ontwikkelingskansen te laten opgroeien. De instrumenten concentreren zich enerzijds op het kind zelf en de eventuele beperkingen die het kind heeft. Anderzijds zijn er instrumenten die zich concentreren op de opvoedings situatie en gedrag van ouders (of voogden). Opvoeders kunnen bij tekortkomingen onder een dwangregime worden gebracht. De wet werken naar vermogen gaat over inkomenscompensatie bij het ontbreken van betaald werk en over het aanbieden van werk aan mensen die niet in staat zijn zelfstandig een volledig inkomen (minimumloon) te verdienen vanwege onvoldoende verdiencapaciteit. De wet biedt hierin compensatie door bijvoorbeeld loonsuppletie te bieden. De wet is een inkomens- en een werkvangnet.

De WMO is een instrument om alle mensen, ook of juist die met beperkingen, te kunnen laten participeren in de samenleving. De WMO doet vooral een appèl op de eigen kracht van de samenleving en het mobiliseren hiervan. Het concentreert zich meer op mogelijkheden creëren dan op de gebreken en wat er ontbreekt.

Wij willen de mogelijkheden onderzoeken deze vier instrumenten voor onze doelgroep samen te smeden tot 1 effectief instrument. De principes van de WMO van eigen kracht en mobiliseren van de samenleving nemen we hierin als richtlijn en we benaderen het individu of het gezinsysteem vanuit een natuurlijk horizontaal leefsysteem waarbij verticale kokers verdwenen zijn.

5.1.3 Eén visie, één aanpak: ASW- principe (actief, simpel en wederkerig,)

Voor de ondersteuning van onze doelgroep gaan we uit van volwaardige burgers. Burgers met al hun rechten en plichten. Burgers die hun verantwoordelijkheid moeten nemen om in eigen - en soms ook in levensonderhoud van anderen te voorzien. Wij reduceren onze doelgroep niet tot patiënten met ziektebeelden of functiebeperkingen. We richten ons niet op diagnostisch instrumentarium om ziekte of tekortkoming nauwkeurig op te sporen en te indiceren. We spreken ook niet over een behandeling om deze tekortkomingen te compenseren noch over compensaties om de functiebeperkingen op te heffen. We verwachten van mensen hun volledige competenties (hoe beperkt soms ook) in te zetten om te kunnen voldoen aan het volwaardig burgerschap. Hierbij kan de burger beroep doen op zijn totale sociale netwerk om dit doel te bereiken. Ons doel is gemeenschappen samenredzaam te laten zijn waarbinnen burgers aangesproken en gestimuleerd worden zichzelf te ontplooien te participeren. De gemeente kan hierbij ondersteunen en als dit nodig is zal ze de nodige dwang en drang organiseren.

Bij voorkeur zoeken wij de ondersteuning in het natuurlijke sociale systeem. Dit kan zijn door het aanbieden van laagdrempelige voorzieningen. Dit kan ook zijn door het bieden van financiële middelen aan collectieven van vrijwilligers om de samenredzaamheid en weerbaarheid te verhogen. Ook kan aan collectieven van vrijwilligers een gericht ondersteuningsaanbod van professionals worden geboden.

De eventuele individuele ondersteuning willen we vorm geven vanuit een drietal basisprincipes, de **ASW principes** (nl. actief, simpel en wederkerig .)

Met Actief bedoelen we dat de ondersteuning moet resulteren in actie: deelname aan het maatschappelijk verkeer, participatie, meedoen, maatschappelijk nuttig zijn, (vrijwilligers) werk.

Met Simpel bedoelen we dat we in de ondersteuning steeds de variant kiezen die het meest omvattend en eenvoudig is. Weg met het opdelen en specialiseren. Weg met het streven naar 100% oplossingen. Pragmatisch en bovenal begrijpbaar willen we zijn.

Met Wederkerig bedoelen we dat de ondersteuning niet eenzijdig kan zijn. Het gaat om dienst en wederdienst en om geven en nemen. Het resultaat manifesteert zich ook op betrekkningsniveau. Van een ieder wordt verwacht iets voor iemand anders te betekenen.

5.1.4 Rol uitvoeringsinstellingen

De rol van de uitvoeringsinstellingen die nu deels AWBZ en Jeugdzorg dienstverlening uitvoeren zal sterk veranderen. Zij worden voor een veel groter deel van hun omzet geconfronteerd met de gemeente als opdrachtgever. De gemeente zal mogelijk deze rol heel anders invullen dan wat de instellingen gewend zijn.

De gemeenten zullen instellingen niet vragen met steeds weer nieuwe producten en projecten op de proppen te komen. Producten die vaak een verdergaande specialisatie inluiden met nieuwe specialistische professionals. De gemeenten zullen veeleer vragen mee te denken over de integrale problematiek en de organisaties vragen wat ze vanuit hun kerncompetentie (niet vanuit hun marketingstrategie) hier mogelijk in zouden kunnen betekenen. De instellingen zullen worden uitgedaagd mee te doen met het gezamenlijk zoeken naar steeds betere antwoorden om het de samenleving zelf weer te laten doen. Wij verwachten dat er nog veel werk verricht moet worden met betrekking tot de opleiding van professionals om hen voor te bereiden op deze nieuwe uitdagingen

In deze zoektocht ligt samenwerking tussen instellingen in plaats van concurrentie voor de hand en zal naarstig gezocht moeten worden hoe het maatschappelijk netwerk het best te betrekken en te versterken. De meedenkrol doet een appèl op een bescheiden karakter en op de kwaliteiten van een goede adviseur; steeds zal het besef moeten zijn dat uiteindelijk de lokale politiek de knopen zal doorhakken.

De instellingen zullen op nog meer manieren op de proef gesteld worden. Aspecten die hierbij aan de orde zullen komen zijn:

- ontkooking, minder specialistisch smalle organisaties,
- zichtbare actie die vangnetten als de OGGz klein houden en initiatieven die op zoek gaan naar de eigen krachten van mensen (samenredzaamheid)
- brede professionals, brede inzetbaarheid zowel qua inhoud als beschikbaarheid,
- meer gebiedsgerichte focus dan organisatiegericht,
- meedenken, ondersteunen van informele zorg en vrijwilligers en co-creëren in plaats van productie draaien,
- minder op PR en productmarkt combinaties en sales,
- minder op protocollen, procedures, rapportages en meer van deze veiligheidcreërende (en risicomijdende) instrumenten,
- minder op managementstructuren en hiërarchische verantwoordingslijnen.
- meer verantwoordelijkheid voor de professionals, minder werk voor staf en management.
- minder sturen op angst dat er iets fout gaat maar sturen op kansen en weerbaarheid en stabilisatie van het systeem. *

** Noot: Voorwaarde om deze richting in te slaan is de erkenning dat interventies in het leven van mensen met meervoudige problematiek risico nemen betekent. In deze zin kunnen deze gewenste veranderingen bij de uitvoeringsinstellingen, die de afgelopen decennia opgevoed zijn in specialisatie, productie draaien en risicoreductie, alleen slagen indien ook de politiek bereid is beleidsmatig te sturen in plaats van casuspolitiek op incidenten te voeren.*

5.2 Preventie en nazorg

5.2.1 Gezamenlijke visievorming

Vanaf 2010 zijn we bezig om naast de financiering van lokale OGGZ netwerken ook andere preventie- en nazorgmiddelen naar de regio's te decentraliseren. Hiermee wordt de aanpak van voorkoming en bestrijding van dakloosheid en antisociaal gedrag nog meer een taak van alle gemeenten in het gebied van de centrumgemeente gezamenlijk. Wij hebben er in 2010 voor gekozen de oude visienota "vroeg er bij en erbij blijven" van de gezamenlijke OGGZ aanpak aan te passen aan deze nieuwe situatie.

Voor de toekomst willen we deze visie op de problematiek handhaven nl. dat het in de eerste plaats gaat om samenlevingsproblemen van maatschappelijke aard en minder om ziektes en handicaps en dat deze bij voorkeur zo dicht mogelijk in de eigen maatschappelijke omgeving hanteerbaar gemaakt moeten worden met professionals op enige afstand. Wij denken dat de omgeving bereid is meer verantwoordelijkheid te dragen in het "op de rails houden" van de doelgroep indien ze er op vertrouwt dat er snel en adequate hulp is als het echt nodig is en als ze gevrijwaard wordt voor allerlei (juridische) aansprakelijkheden. Ook is het zinvol te weten wat mensen kan motiveren om deze rol op zich te nemen.

In 2011 hebben we een aanscherping aangebracht om de beweging in te zetten om vangnetconstructies te beperken door de uitvoeringsorganisaties weer meer verantwoordelijk te maken. In 2012 willen we hier verder invulling aan geven. Verder willen we in 2012 dagactiviteiten/werk als speerpunt benoemen. We vragen alle regio's dit onderwerp in het activiteitenplan 2012 van een invulling te voorzien.

Met de komst van de drie decentralisatiemaatregelen in 2012 en later wordt het instrumentarium van de gemeente vergroot en wordt het beter mogelijk de gehele problematiek in de bemoeizorg integraal aan te pakken. Er liggen dus enorme kansen. Het komende jaar zullen we moeten gebruiken of en hoe we het gedecentraliseerde instrumentarium van het Rijk geconcentreerd kunnen inzetten op de doelgroep. We zullen moeten onderzoeken of we er toe over kunnen gaan om alle middelen afkomstig van Maatschappelijke Opvang en dat deel van de middelen AWBZ, Jeugd en evt. Werken naar vermogen dat gericht is op onze doelgroep in 1 programma onder te brengen.

Dit zou ons de mogelijkheid bieden om ten aanzien van de zorgmijders (OGGZ) vroegsignalering, toeleiding en ambulante behandeling in 1 pakket onder te brengen. (AWBZ)Indicatiestellingen voor zorgmijders hoeven geen barrières meer te zijn voor interventie en begeleiding. Binnen deze visie zou overwogen kunnen worden OGGZ en FACT teams van VNN en Lentis in 1 aanpak onder te brengen.

5.2.2 Eén regionaal programma

5.2.2.1 Gezamenlijke beleidsvoorbereiding

We slagen er steeds beter in het programma regionaal kompas een gezamenlijk programma te laten zijn. De regiogemeenten zijn een belangrijke medevormgever van het beleid geworden en een groot deel van de uitvoering vindt in de regio plaats.

Als vooruitgeschoven post van de regio's dient het ambtelijk OOGO. De OOGO-vertegenwoordigers zorgen er voor dat daadwerkelijk sprake is van door de regio gedragen visies en plannen. Daar waar wenselijk werken we met ad-hoc werkgroepjes van regio- en centrumgemeenteambtenaren. De voorstellen naar het bestuurlijk OOGO beschouwen we als een gezamenlijk advies van het ambtelijk OOGO en dus van geheel Groningen.

De frequentie van het bestuurlijk OOGO is ongeveer drie keer per jaar nl. één keer vlak voor de zomer voor het jaarverslag en de adviezen voor de begrotingscyclus en één keer in het najaar voor de bespreking van het concept uitvoeringsprogramma. Zo zal na de OOGO's aangesloten worden op een regulier BOVMOO (Bestuurlijk Overleg Vrouwenopvang en Maatschappelijke Opvang en OGGz) voor formalisering van het advies. Het college van B&W van de centrumgemeente besluit ten slotte over dit advies.

Voor de werkgroep die het programma na 2013 zal ontwikkelen waarbij ook de mogelijkheden van de drie decentralisaties worden meegenomen zal naast het bestuurlijk OOGO ook een pek voor de VGG als discussieplatform worden ingeruimd. De VGG is zich nog aan het oriënteren hoe ze de kwestie van de drie decentralisaties wil inpassen in haar werkzaamheden.

5.2.2.2 Financieringscyclus

De middelen voor preventie en nazorg worden publiekrechtelijk verdeeld over de regiogemeenten volgens het uitvoeringsplan. De budgetten per regio, als samenwerkingsverband van gemeenten, zullen in oktober bekend worden gemaakt. Elke regio levert vóór 1 januari een plan van aanpak waarin wordt aangegeven hoe de middelen zullen worden ingezet. Het plan mag ook een meerjarenkarakter dragen. De middelen zullen echter per jaar worden gebudgetteerd evenals het uitvoeringsplan "Onder Dak" zelf. Het programmateam toetst of het plan van aanpak aan de afgesproken kaders voldoet en stelt de regio's hierover vóór 1 februari op de hoogte. Met de uitvoering van het plan van aanpak kan worden gestart (of verder gegaan) behalve de onderdelen die niet binnen de kaders vallen. Voor die resterende middelen moet eerst een nieuwe bestemming worden gevonden en goedgekeurd alvorens aan de besteding hiervan kan worden begonnen. De ervaringen van 2011 geven aan dat deze werkwijze goed werkt.

Elk kalenderjaar wordt vóór 1 april een inhoudelijk verslag van de activiteiten aan het programmateam geleverd met daarbij een verantwoording van de ingezette middelen. Overgebleven middelen blijven beschikbaar voor de regio's als de onderbesteding kleiner is dan 50% van het jaarbudget. Indien meer dan 50% is onderbestede gaat het overige deel van de gelden in de regiopot voor vernieuwing. Tekorten moeten door het regioverband zelf worden opgelost. Eind 2013, aan het einde van de periode "Onder Dak", dienen alle middelen te zijn aangewend. Eventuele restanten vloeien dan terug naar de centrumgemeente.

5.2.2.3 Gemeenschappelijk kader voor activiteitenplannen

De middelen voor preventie en nazorg die stapsgewijs worden gedecentraliseerd zullen bij moeten dragen aan de doelen van “Onder dak” en een invulling moeten geven aan de nieuwe visienota. Wij willen net als in 2011 de kaderstelling gezamenlijk verder invullen. Wij hebben dit gedaan door vanuit de praktijk kwesties te bespreken die al of niet binnen deze kaders zouden liggen. (Voorgenomen) activiteiten waarover (nog) geen overeenstemming is bereikt of ze wel of niet binnen de gezamenlijk kaders vallen worden beoordeeld door de centrumgemeente. Gestarte activiteiten waarover vooraf geen overeenstemming is bereikt worden niet door het programma gefinancierd.

5.2.3 Inzet uitvoeringsinstellingen in de regio

Naast lokale organisaties maken de regio's gebruik van uitvoeringsinstellingen die provinciaal of bovenprovinciaal opereren. De doelstelling is dat deze instellingen transparant hun diensten dienen aan te bieden opdat de regio's een gewogen keus kunnen maken met welke organisaties ze wat willen ondernemen. We denken hierbij aan de volgende regionaal georiënteerde organisaties zoals VNN, Lentis, St. Huis, Limor, ZIENN, Ter Wille, Leger des Heils en Humanitas onder Dak. In OGGz verband beschouwen we ook de GGD als een uitvoeringsorganisatie. We willen de diensten hier onderscheiden in OGGZ diensten enerzijds en preventie en nazorg diensten anderzijds.

Ter versterking van de OGGz netwerken worden *op centrumgemeenteniveau* afspraken gemaakt met de (boven) provinciale uitvoeringsorganisaties; VNN, Lentis en GGD. Dit zal stapsgewijs gaan in de richting van raamcontracten. In het raamcontract staan de doelen, de producten/diensten, de werkwijze, de budgetten en de verantwoording. Elke uitvoeringsregio kan *aparte uitvoeringsafspraken* maken over het toebedeelde deelbudget (zie verdelingschema hierboven), die op CEBEON basis tot stand komt. Het kan hier gaan om afspraken over werkwijze, te leveren producten, globaal aantal uren en namen en rugnummers. Voorlopig zal de wijze waarop dit wordt ingevuld worden overgelaten aan de regio zelf. Er kunnen geen rechten uit de virtuele onderverdeling worden afgeleid. De uitvoeringsinstellingen houden speelruimte over om de hulp daar in te zetten waar die nodig is waarbij we ook steeds willen kijken op welke schaal we de grootste effectiviteit kunnen organiseren. De regio's zelf beslissen over de inzet van andere partijen in het OGGz netwerk zoals het regionale/lokale maatschappelijk werk en andere partijen. Het toegekende preventiebudget kan hier voor worden aangesproken.

Daarnaast zullen de regio's in het kader van preventie en nazorg specifieke activiteiten willen ondernemen op terreinen als voorkomen huisuitzettingen, beschermd wonen, dagbestedingactiviteiten voor de doelgroep, voorkoming van zwerfjongeren, voorkoming Korsakoff, terugvalpreventie voor ex-verslaafden, begeleiding van ex-gedetineerden, gezins-, wijk – of dorpscoaches enz. Hiervoor kunnen zij gebruik maken van de gedecentraliseerde middelen.

In 2011 was nog een bedrag van € 1.163.000 voor Limor, ZIENN, Leger des Heils en St. Huis gereserveerd om een zorgvuldige afbouw naar individuele klanten te kunnen realiseren. Dit is nog een restant van de middelen ondersteunende begeleiding psychosociaal die deze organisaties via de AWBZ ontvingen. Diverse gemeenten hebben nu goede ervaringen met deze uitvoeringsinstellingen en kunnen geleidelijk in samenspraak met deze instellingen tot aanpassingen in werkwijze en/of financiering komen. De overige gemeenten kunnen nieuwe afspraken maken met deze instellingen indien ze van deze dienstverlening gebruik willen

maken. In 2012 reserveren we uit centrumgemeentelijke middelen nog 1 keer een apart budget van €498.000 voor deze organisaties. In 2013 zijn ze dan geheel aangewezen op directe inkoop vanuit de regio's.

5.2.4 Nazorg ex-gedetineerden

De centrumgemeente heeft de opdracht gekregen een Groninger aanpak voor de nazorg van ex-gedetineerden gericht op het terugdringen van recidive uit te werken en te implementeren. In 2012 willen we focussen op huisvesting (doorbetaling huisvestingskosten tijdens korte detenties en wonen met ambulante begeleiding aanbieden) en werk (aansluiting bij meerdere initiatieven in de regio). Ondertussen blijft elke gemeente verantwoordelijk voor haar eigen nazorg ex-gedetineerden ten aanzien van verzorging van diensten op de vijf leefgebieden: ID-kaart, inkomen, werk, huisvesting en zorg.

Ook in 2012 en 2013 is er nog weer geld vanuit het Rijk beschikbaar om deze regionale aanpak verder uit te werken. We willen het Veiligheidshuis voor de gehele regio een centrale plek geven in de doelstelling vermindering van recidive.

5.2.5 Registratie en monitoring

Met ingang van 2010 hebben we het elektronisch klantvolgsysteem NOIS in gebruik genomen. In de eerste plaats bevordert het gebruik van dit systeem eenduidigheid in de werkprocessen. Ten tweede wordt per klant duidelijk welke partijen betrokken zijn en wat ieders taak is. Er wordt zichtbaar hoe het staat met de aanwezigheid van de diverse partijen op de netwerkoeverleggen en in welke mate afspraken worden nageleefd. Van elke cliënt is zichtbaar in welk deel van het traject men zich bevindt. Ten slotte zal ook op schaal van geheel Groningen en op lokale schaal managementinformatie aan dit systeem onttrokken moeten kunnen worden. In 2011 hebben we opdracht gegeven tot het ontwikkelen van modules die ons ook de mogelijkheid geven deze managementinformatie over instroom, doorstroom, volumes en uitstroom aan het systeem te onttrekken.

Met behulp van onze daklozenmonitor willen we een beeld krijgen in hoeverre onze doelstellingen worden gerealiseerd. We hebben nu ook de gegevens op Noordelijk niveau zodat onze monitor in feite de situatie in Friesland, Drenthe en Groningen in beeld brengt. Ook daar willen we mee door.

5.3 Curatieve voorzieningen

5.3.1 < 800 personen in MO

Curatieve voorzieningen zijnde voorzieningen voor burgers nadat ze feitelijk dakloos zijn geworden. Dit strekt van nachtopvang, korte termijn/crisis 24 uur voorzieningen en lange termijn 24 uur voorzieningen, dagopvang en dagactiviteiten. Het gaat hier om gecentraliseerde voorzieningen gefinancierd door de centrumgemeente en op de crisisopvang in Leek na allemaal gesitueerd in de stad. Het gaat doorgaans om mensen met meervoudige complexe problematiek. Verslavingsproblematiek en psychiatrische problematiek zijn vaak dominant aanwezig. Het gaat allemaal over dure voorzieningen waarbij een zeker volume noodzakelijk is om de kosten hanteerbaar te houden. Burgers uit de gehele provincie die dakloos geraken kunnen voor opvang in de stad terecht. Zij kunnen hier een postbusadres ontvangen waarbij uitkeringsrechten verkregen kunnen worden bij de sociale dienst van Groningen. Alleen centrumgemeenten bieden de mogelijkheid van een postbusadres.

Al vanaf de eerste monitor dak- en thuislozen van 2003 telt Groningen een kleine 800 mensen als feitelijk- of residentieel dakloze. Hoewel de voorzieningen zijn verbeterd en meer gericht op doorstroom zijn geworden en tevens steeds meer middelen aan preventie zijn besteed is het jaarlijkse aantal niet veranderd. Hoewel we er in slagen jaarlijks 80% van de populatie weer uit MO voorzieningen te laten stromen komt steeds ongeveer hetzelfde aantal ook weer binnen. Het lijkt een systeem dat afhankelijk van de uitstroomsnelheid steeds weer volstroomt.

5.3.2 Toekomstige accentverschuivingen

Wij zijn van mening dat een verdere differentiatie en specialisatie in de voorzieningen niet de juiste aanpak is om de problemen te verminderen of de doelgroep weerbaarder te maken. In het programma Onder Dak hebben we de doelstelling gezet dat tot en met 2013 de totale groep die gebruik maakt van MO niet boven de 800 mag uitkomen. Wij denken dit te kunnen realiseren zonder uitbreiding of verdergaande specialisaties van de voorzieningen. Ook in 2012 willen we het huidige voorzieningenniveau stabiliseren. Ondertussen willen we gezamenlijk met de regiogemeenten nu al nadenken over de volgende programmaperiode. Wij denken aan een tweetal wijzigingen.

a. Minder, kleiner en regionaler

We willen onderzoeken of en hoe we een geleidelijke teruggang van het volume kunnen realiseren gepaard gaande met regionalisering en verkleining van de voorzieningen. Wij denken dat grotere voorzieningen niet optimaal bijdragen aan snelle resocialisatie van klanten. Alleen voorzieningen als het A-huis (nachtopvang) en duurzaam verblijf Beilen en eventueel het Ommelanderhuis en het Damsterdiephuis zouden dan als grotere voorzieningen kunnen blijven. Voor de rest willen we toe naar kleine voorzieningen van enkele woningen bij elkaar in normale woonwijken. Regionalisering van voorzieningen is dan logischer en haalbaarder. Mogelijk zal 24 uur begeleiding deels met domotica (slimme ICT hulpmiddelen) opgevangen moeten worden. Vanwege de kleine schaal zou de omgeving een grotere rol kunnen spelen maar is het ook waarschijnlijk dat de prijs per opvangplek hoger uit zal komen. Daarom zal deze ontwikkeling gepaard moeten gaan met een geleidelijke vermindering van het aantal plekken.

b. Wederkerigheid

Meer dan nu willen we er geen genoeg meer mee nemen dat 100% van de inspanningen en middelen gericht zijn op de klant zelf. We willen toewerken naar het uitgangspunt van wederkerigheid van voor wat hoort wat. Hoe verslaafd of psychotisch ook, ieder is op zijn eigen niveau in staat iets wederkerigs te doen. Indien we mede met behulp van de decentralisaties meer mogelijkheden krijgen willen we elk hulpplan gepaard laten gaan met een doe-plan. Hierin wordt op maat aangegeven wat de persoon als wederdienst voor de maatschappij doet.

In 2011 zijn we gestart met het opzetten van een klussenuitzendbureau voor deze categorie. In 2012 willen we activering, dagbesteding, werk tot voornaamste speerpunt maken en het percentage MO klanten dat een activerings/werktraject heeft ophogen van 7% naar 20% in 2012. We willen ook een gesprek met het bedrijfsleven aangaan welke rol zij hierbij zou kunnen spelen.

Tabel 4.4 Aantal deelnemers aan activiteiten van WerkPro in de periode 2003-2009

WerkPro activiteiten	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
De Riepe	93	Nb	83	73	33	29	29	20
De Wasplaats	11	Nb	19	14	12	12	11	9
Groenwerk	9	Nb	33	27	28	22	23	27
Het Tussenhuis					16	25	15	8
Het Twaalfde Huis	78	118	112	112	120	101	74	88
Totaal aantal unieke personen	172	118	226	217	192	173	139	142

Noot: Enkele personen nemen in een kalenderjaar deel aan meerdere activiteiten, waardoor het totale aantal unieke deelnemers lager is dan de som van het aantal deelnemers aan afzonderlijke activiteiten. Nb = niet bekend. Van deze deelnemers zijn 56 personen dak- of thuisloos volgens onze definitie.

5.3.3 Pilot multiprobleemgezinnen “de Ploeg”

In april 2009 is de pilot multiprobleemgezinnen krachtwijken gestart. Halverwege 2010 werd duidelijk dat de doelstelling bij ongewijzigde voortgang niet gehaald zou worden. Begin 2011 is de pilot doorgestart met een nieuwe ploeg medewerkers, met herbevestiging van commitment van de belangrijkste uitvoeringspartners en met beter geregelde doorzettingsmacht. De pilot is verlengd tot juli 2012. Daarvoor zal een evaluatie van de resultaten plaats vinden en zal een voorstel worden gedaan in hoeverre de pilot nieuwe inzichten heeft opgeleverd voor de aanpak van deze problematische gezinnen. Gezamenlijk met ervaringen uit andere gemeenten zoals Veendam en Hoogezand willen we ook onderzoeken welke gezamenlijke uitgangspunten en kaders kunnen worden gezet.

5.3.4 Duurzaam verblijf Beilen

In 2010 hebben we besloten de top 10 van onhandelbare overlastveroorzakers in een aanpak met rechtelijke machtiging te brengen waardoor het mogelijk werd deze mensen in een gesloten setting in Beilen te brengen. De bedoeling hiermee was deze mensen in een rustige en gezonde omgeving te stabiliseren. Na maximaal twee jaar kunnen deze mensen weer terug komen in de normale maatschappij en kunnen onderdak vinden in vormen van beschermd wonen. Ten eerste kunnen we zeggen dat er tot op heden minder dan tien personen geschikt zijn bevonden voor deze aanpak. Van de groep die wel in duurzaam verblijf is opgenomen

komen de eersten nu weer terug. Het blijkt moeilijk een passende vorm van beschermd wonen te vinden. Hier zal in 2012 verder aan gewerkt moeten worden.

6 Begroting

De macrobudgetten vanuit het Rijk voor Maatschappelijke Opvang zijn nog geen deel van landelijke bezuinigingen geworden. Het meerjarenperspectief tot en met 2013 is dan ook grotendeels ongewijzigd. De onderlinge verdeling tussen de diverse centrumgemeenten wordt jaarlijks aangepast op de achterliggende cijfers van de CEBEON verdeling. Voor 2011 betekende dit een neerwaartse bijstelling van €103.000.=

Schema 1: Toename rijksbijdrage 2009 – 2013

<i>Jaar</i>	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Bedrag</i>	€10,7	€ 12,5	€ 13,1	€ 13,1	€ 13,3
	miljoen	miljoen	miljoen	miljoen	miljoen

Door het definitief wegvallen van de veiligheidsgelden moeten we in 2012 toe met minder middelen. Ons college heeft dit deels gecompenseerd. De overschrijdingen vanuit huiselijk geweld en de kortingen op ons budget vanwege het deels inlopen van onze achterstandsituatie (landelijke bijstelling van CEBEON verdeling) en een aantal onzekerheden vanuit de erfenis ex-AWBZ brengt ons er toe de middelen preventie en nazorg als volgt te verdelen:

- We kiezen er voor de afbouw van de ex-AWBZ middelen iets minder scherp te laten verlopen. Dit houdt in dat de betreffende instellingen in 2012 geen 25% (€332.500) maar 37,5% (€498.750) van hun oorspronkelijke middelen van de centrumgemeente kunnen ontvangen. In 2013, het einde van de programma periode, zal de decentralisatie van deze middelen volgens plan zijn afgerond.
- De budgetten preventie en nazorg willen we verhogen met een bedrag van €250.000.. Hierbij wordt geadviseerd de middelen enigszins te verschuiven naar meer terugvalpreventie (nazorg) in verband met afbouw ex-AWBZ.

Budgetten OOGO regio's 2012

Gemeente /regio	Perc. in CEBEON verdeelmodel	Budget 2012
Regio 1: Bellingwedde en Oldamt	9,65%	€205.545,-
Regio 2: Ten Boer en Groningen	42,81%	€911.853,-
Regio 3: Leek, Marum, Grootegast en Zuidhorn	5,03%	€107.139,-
Regio 4: Bedum, De Marne en Winsum	3,34%	€ 71.568,-
Regio 5: Delfzijl, Eemmond, Appingedam en Loppersum	9,54%	€203.202,-
Regio 6: Menterwol-de, Pekela's en Veendam	9,54%	€203.202,-
Regio 7: Hoogezand en Slochteren	9,17%	€195.321,-

Regio 8: Haren	1,36%	€28.968,-
Regio 9: Stadskanaal en Vlagtwedde	9,54%	€203.202,-
<i>Totaal</i>	<i>100%</i>	<i>€2.130.000,-</i>

We zullen in de begroting 2012 budget reserveren om op een zorgvuldige wijze een werkgroep aan het werk te zetten met de voorbereiding voor het programma Maatschappelijke Opvang na 2013. Dit budget wordt gehaald uit de middelen die gereserveerd zijn voor innovatie.

Bijlagen:

I. Procedurevoorstel om tot een nieuw programma na 2013 te komen.

- 1 januari 2012: start ambtelijke werkgroep programma 2014 en verder.
- 15 maart 2012: conferentie ambtenaren en bestuurders (van alle Groninger gemeenten) voor kaders en uitgangspunten van het toekomstig programma (onderzoek over samenloop diverse regelingen in de doelgroep wordt gepresenteerd).
- In mei 2012: Bijeenkomst met diverse individuen en organisaties van de doelgroepen over wat zij denken nodig te hebben en welke eisen dit aan de uitvoering stelt.
- In juni 2012 : conferentie met uitvoeringsinstellingen over uitwerking van kaders en uitgangspunten.
- In september 2012: ambtelijke dienstenoverschrijdende conferentie vooral over raakvlakken, interactie en consequenties voor beleid en uitvoering op de onderdelen zorg (AWBZ), Jeugd (zorg) en Sozawe/WSW-organisaties (Werken naar vermogen).
- In oktober 2012: bestuurlijk OOGO voorbespreking raamwerk programma 2014 en verder.
- November (nog vast te leggen) bespreking in VGG van raamwerk programma 2014 en verder.
- December 2012 oplevering raamwerk programma 2014 en verder met volledige integratie decentralisatie AWBZ, Jeugd (zorg) en werken naar vermogen voor zover het de doelgroep “onder dak” betreft.
- Januari 2013- oktober 2013 bestuurlijke afhechting van het programma 2014 en verder.

MAATSCHAPPELIJKE OPVANG EN VERSLAVINGSZORG

Bedragen x € 1.000

Budgetten voor 2012**BESCHIKBAAR*****Verslavingszorg, Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang***

Gemeentelijk deel

1.234

accres 2012

0

Bezuiniging VNN

-100

1.134

Maatschappelijke opvang / verslavingszorg

Decentralisatieuitkering -septembercirculaire 2011

13.078

13.078

Incidenteel nieuw beleid 2012- (veiligheid)

12e huis dagbesteding

37

Tippelzone

53

30 Plaatsen gebruikersruimte

136

Nazorg veelplegers/ex gedetineerden

200

Schuldhulpverlening

85

511

Som van gemeentelijke middelen

14.723

BESTEDINGEN BUITEN SUBSIDIEVERLENING

Leefbaarheidsmonitor

-20

Salaris coördinatiepunt Nazorg

-100

Monitor

-85

Schuld hulpverlening- Nota SoZAWe

-85

Werkbudget cluster Z&M

-48

Bijdrage VO uit gelden maatschappelijke opvang

-57

1,3 fte CMS - in oud Oggz Gelden

-104

Projectleiding incl Overhead

-304

Bezuiniging Maatsch Domein

-56

Schatting correcties gemeentefondscirculaires 2012

-144

Beschikbaar voor subsidies

13.720

Uitvoering Regionaal Kompas "Onder Dak" 2012

St.Thuis voor huis-en daklozen	2.196.000	
De Eikelaar Leek	1.595.000	
Open Hof	91.000	
Kostersgang	290.000	
Algemeen	191.000	
Werkprojecten	515.000	
Terwille	76.000	
Exodus	45.000	
D & S (Huminatas Onderdak)	60.000	
WMO-Vitale buurten	250.000	
OGGz - algemeen- HVD	812.000	
OGGz - algemeen-	1.225.000	
Regiogemeenten	1.240.000	
MO-Psychosociaal	507.000	
VNN (Incl. De buurman verzuipt)	2.773.000	
AA-groep	3.000	
Twaalfde huis (24 uurs opvang)	235.000	
Werkplaats	51.000	
Jabbok	64.000	
Straatmadelief	9.000	
<i>Totaal subsidies</i>		<u>12.228.000</u>
Innovatiebudget	150.000	
Specifieke activiteiten nazorg (ZIENN, Limor ez)	400.000	
Activiteiten werk	250.000	
Logistieke ketens	100.000	
Overlastgevendend (Beilen)	125.000	
Versterking Eigen Kracht	150.000	
Transitie OGGZ	150.000	
Ontwikkeling sociale - en interventieteams WMO beleidsplan	167.000	
		<u>1.492.000</u>
<i>Totaal generaal</i>		13.720.000